

Exempel på modellering vid läsning av faktatext

När man modellerar är det bra att ha korta texter eller delar av texter att utgå från. Använd en valfri faktatext som inte är alltför lång, som du själv tycker om och som du tänker passar din elevgrupp. Genom att du som pedagog tänker högt före, under och efter läsningen kan du visa på de olika strategier som är bra att använda vid läsning av faktatexter.

Innan du läser texten för eleverna är det viktigt att du själv har läst igenom den noggrant, planerat och markerat dina lässtopp, funderat över vilka ord du vill reda ut, vilka frågor som kan vara bra att ställa, vilka nyckelord som du behöver plocka ut och visa på för att texten ska bli begriplig. Ta upp texten på storbild och om ni har möjlighet låt eleverna även ha texten framför sig. Läs texten högt för eleverna och stanna där du markerat att du ska göra lässtopp. När man läser faktatexter är innehållet ofta sammanpackat och man kan bara läsa korta stycken i taget för att kunna ta till sig texten.

FÖRE LÄSNINGEN – FÖRUTSÄGA

Läs titeln och titta på bilden på framsidan. Ta även fram innehållsförteckningen om det finns en sådan. Läs och titta på bilder och bildtexter om det finns några sådana.

- Tänk högt vad du tror att texten kommer att berätta och vad du kommer att tänka på.
- Tänk högt kring vad det är för typ av text och vilket syfte det finns med att man ska läsa denna text.
- Tänk högt kring vad du tror att författaren vill att du ska lära dig.

UNDER LÄSNINGEN – PLOCKA UT NYCKELORD

Berätta för eleverna att författaren vill att man ska lära sig något om ämnet, eftersom detta är en faktatext.

Läslyssna på texten tillsammans och gör lässtopp där du markerat i texten. Visa att du plockar ut nyckelord under läsningen för att komma ihåg det som är viktigast och för att kunna sammanfatta texten. Skriv upp nyckelorden väl synliga för dig och eleverna.

UNDER LÄSNINGEN – STÄLLA FRÅGOR

Berätta för eleverna att goda läsare ställer frågor till sig själva under läsningen för att förstå texten på, mellan och bortom raderna. Tänk högt och ställ frågor om textens innehåll.

När det gäller faktatexter finns många svar i texten (på raderna), men funderar man lite kan man även komma på frågor där man måste leta ledtrådar och dra slutsatser (mellan raderna) eller koppla fråga och svar till sig själv (bortom raderna).

Välj om du vill släppa in eleverna i dina funderingar kring svaren på frågorna.

UNDER LÄSNINGEN – KLARGÖRA

Berätta för eleverna att det är viktigt att stanna upp i texten om det är ett ord eller en mening som du inte förstår. Berätta att du hittat några ord i texten som är nya för dig eller för eleverna. Välj ut något/några ord och visa på olika strategier som man kan använda för att komma fram till betydelsen av ordet. Berätta eller visa att man, genom att läsa den mening eller det stycke där ordet finns, får ledtrådar till vad ordet betyder och förklara att du ibland kan behöva slå upp ordet eller fråga någon vuxen om betydelsen.

Hjälps åt att klargöra orden, och har ni en begreppstavla i klassrummet så sätt upp orden där.

EFTER LÄSNINGEN – FÖRUTSÄGA OCH SAMMANFATTA

Tänk högt inför eleverna:

- Stämde de förutsägelser som jag hade före läsningen?
- Fick jag svar på mina funderingar?
- Lärde jag mig något nytt?

Berätta för eleverna att du också funderar på vad som var viktigast i texten, vad författaren vill att du ska lära dig. Utifrån de nyckelord som du plockat ut under läsningen ska du också sammanfatta texten.